

Scientific Pedagogical Organization of Philologists “ WEST-EAST ” (ISPOP).
Scientific Journal WEST-EAST. Tbilisi, Georgia : Publishing House
“Universal”, Vol. 7 N1 (March, 2022). pp. 5-19. doi:
<https://doi.org/10.33739/2587-5434-2022-7-1-9-19>

УДК 303. 645.063.

**СПЕЦКУРС «ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНА МЕДІАОСВІТА»
У РОЗВИТКУ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
ПРАЦІВНИКІВ ПРАВНИЧОЇ ГАЛУЗІ**

Ганна Онкович

Доктор педагогічних наук, професор
Київський медичний університет
(Київ, Україна) e-mail: onkan@ukr.net

Володимир Білецький

Доктор технічних наук, професор
Національний технічний університет
"Харківський політехнічний інститут"
(Харків, Україна) e-mail: ukcdb@i.ua

Зоя Адамія

Доктор філологічних наук, професор
Цхум-Абхазька академія наук
(Тбілісі, Грузія) e-mail: a.zoia777@gmail.com

Артем Онкович

Кандидат педагогічних наук, доцент
Київський національний університет культури та мистецтв
(Київ, Україна) e-mail: ioj@ukr.net

Віталій Білецький

Кандидат філософських наук, доцент
Донецький національний університет
(Донецьк, Вінниця, Україна) e-mail: biletsk750@gmail.com

Вступ. Сучасний навчальний процес важко уявити без використання інтернет-джерел. Ми вже не раз наголошували, що медіаінформаційна грамотність стала ключовою ознакою фаховості спеціаліста [1, 2, 3]. Вона успішно розвивається завдяки медіаосвітнім технологіям. Їх об'єднує відносно нове поняття медіадидактика, котра успішно розвивається в різних аспектах і на різних рівнях функціонування медіапедагогіки в руслі медіаосвіти. Медіадидактика – це новітня галузь

педагогіки. З точки зору функціональності – напрямок, що об'єднує педагогічні технології, розробляє теорію освіти, навчання й виховання, обґрунтовує зміст, визначає закономірності, цілі, форми та методи освіти за допомогою медіазасобів та складається з певних систем способів або дій – технологій навчання, розвиває навички критичного мислення. Медіаосвітні технології – процес усіх можливих дій, способів, методів побудови навчально-освітньої діяльності із залученням медіаосвітніх засобів з метою формування медіакультури особистості студента (майбутнього фахівця) на рівнях медіаграмотності, медіакомпетентності та медіаобізнаності.

Мета дослідження – представити стан медіадидактики вищої школи в сучасній Україні, розглянути можливості впровадження спецкурсу «Професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності майбутніх працівників правничої галузі». [4-8].

Поняття «професійно орієнтована медіаосвіта» — вперше з'явилося в публікаціях часопису «Вища освіта України» [9-11]. Згодом воно, як і деякі інші новітні терміни й поняття, стало складником поняття «медіадидактика», котре дуже швидко стало «парасольковим» [12-14].

Завдання дослідження. Розглянути приклади впровадження спецкурсів з професійно орієнтованої медіаосвіти у вищій школі України, ознайомити освітній загал з прикладами його впровадження в освітній процес сучасної вищої школи, запропонувати спецкурс «Професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності майбутніх працівників правничої галузі», а також представити викладачам вищої школи можливості трансформування спецкурсу у навчальних закладах різних напрямків підготовки з метою активізувати використання в освітньому полі медіаджерел фахового спрямування.

Методи дослідження. У дослідженні використано загальнонаукові методи: аналіз, систематизація й узагальнення філософської, психолого-педагогічної і методичної літератури з метою визначення стану дослідження проблеми, спостереження.

Огляд літератури Міжнародна організація ЮНЕСКО приділяє значну увагу розвитку медіа та інформаційної грамотності. В її документах зазначено, що навчання медіа та інформаційної грамотності можна покращити, використовуючи низку підходів до викладання та навчання, розглянуто педагогічні підходи, зокрема, педагогічні рамки та педагогічні методики, в руслі яких досліджуються і опрацьовуються різні аспекти сучасної медіаосвіти [15, с.14]. Перерахуємо їх:

Педагогічні рамки:

- Конструктивістське навчання
- Трансформаційне навчання
- Спільний підхід (між викладачами та студентами)
- Інтегративний підхід (створення зв'язків між навчальними програмами)
 - Гуманістичний підхід до навчання (наслідування моделі для наслідування – у цьому випадку вчитель як роль модель)
 - Персоналізоване/індивідуальне навчання (з урахуванням індивідуальних потреб студентів)

Педагогічні методики:

- Підхід питання-запит
- Проблемне навчання
- Наукове дослідження
- Приклад
- Кооперативне навчання
- Текстовий аналіз
- Контекстний аналіз
- Переклад
- Симуляції
- Виробництва
- Командне навчання
- Рефлексивна практика
- Експериментальне навчання (навчання, роблячи/створюючи/слухаючи тощо)
 - Спонтанна реакція на моделі поведінки студентів, що, у свою чергу, може призвести до використання різних педагогічних підходів. Тренери повинні бути гнучкими, щоб використовувати різні підходи студентів.

(ПРИМІТКА. Опис цих педагогічних підходів див. також: Частина 1 Навчальна програма та структура компетенцій ресурсу ЮНЕСКО «Медіа та інформаційна грамотність . Громадяни: мислити критично, клацати мудро». Друге видання моделі ЗМІ та інформації ЮНЕСКО Навчальна програма з навчання грамоти для вчителів і учнів) [15, с. 14].

ЮНЕСКО опубліковано також і головні положення п'яти запропонованих правил щодо медійної та інформаційної грамотності. В цих документах ЮНЕСКО намагається поєднати інформаційну та медійну грамотність (Laws of Media and Information Literacy, MIL), виділивши спільні для обох сфер поняття. Організація також позиціонує ці

дві сфери як комбінацію знань та навичок, необхідних сучасному суспільству в усьому світі [15, 16], тому що «Громадянам важливо розуміти функції медіа та інших джерел інформації, критично оцінювати їх контент, а також приймати обґрунтовані рішення – як користувачам, так і виробникам медіаконтенту та інформації», – пояснили в організації. Було визначено й Стратегії реалізації медіа та навчальна програма з інформаційної грамотності.

З точки зору інтеграції навчальної програми з медіа та інформаційної грамотності, стратегії, наразі викладені в існуючій програмі ЮНЕСКО з медіа та інформаційної грамотності для педагогів і учнів. Навчальну програму з медіа та інформаційної грамотності можна запропонувати як окремий курс. Його слід пропонувати як обов'язковий курс для всіх учнів, викладачів та викладачів. Для вчителів та інших спеціалістів, які працюють без відриву від роботи, навчальну програму можна адаптувати як програму сертифікатів для підвищення кваліфікації. [15, с. 34–36]

Правила МІЛ охоплюють всі види ЗМІ та інші джерела інформації – бібліотеки, архіви, музеї та інтернет, незалежно від використаних технологій. Особлива увага має приділятися підготовці вчителів, щоб залучити їх до впровадження МІЛ в процес навчання, надання їм відповідних педагогічних методів, навчальних програм і ресурсів.[15; 16]

Коротко про принципи МІЛ від ЮНЕСКО:

Принцип 1. Інформація, комунікація, бібліотеки, медіа, технології, інтернет мають використовуватися суспільством критично. Вони рівні за статусом, і жодне з цих джерел не варто вважати більш значущим, ніж інші.

Принцип 2. Кожен громадянин є творцем інформації/знань. Кожен має право на доступ до інформації/знань та право на самовираження. Медійна та інформаційна грамотність має бути для всіх – і для чоловіків, і для жінок, – і тісно пов'язана з правами людини.

Принцип 3. Інформація, знання та повідомлення не завжди є нейтральними, незалежними чи неупередженими. Будь-яка концептуалізація, використання і застосування МІЛ повинна зробити це твердження прозорим і зрозумілим для всіх громадян.

Принцип 4. Кожен громадянин хоче отримувати і розуміти нову інформацію, знання і повідомлення та мати можливість на спілкування з іншими, навіть якщо він не висловлює це прагнення. Їх права на це ніколи не мають порушуватися.

Принцип 5. Медійна та інформаційна грамотність не набувається одномоментно. Це постійний та динамічний досвід і процес. Його можна вважати завершеним, якщо він включає в себе знання, вміння та установки щодо використання, створення та передачі інформації, щодо медіа та технологічного контенту. [15; 16]

У руслі цих настанов дослідниками-практиками було розглянуто різні аспекти використання засобів масової інформації та їхніх продуктів у навчальному процесі.

Дослідниками-практиками було розглянуто різні аспекти використання засобів масової інформації та їхніх продуктів у навчальному процесі. Проблеми медіаосвіти у вищій школі стали предметом наукових зацікавлень відділу теорії та методології гуманітарної освіти Інституту вищої освіти НАПН України. Увагу було сконцентровано на медіадидактиці, медіаосвітніх технологіях. Під керівництвом співробітників відділу готувалися дисертації з теледидактики, радіодидактики, медіамузики, спецкурси з медіаосвіти для вищих навчальних закладів. Ці дослідження були зорієнтовані на певний фах майбутніх спеціалістів, масовокомунікаційні джерела розглядались додатковим резервом для опанування фаховими знаннями.

Досвід залучення засобів медіаосвітніх технологій представлений у дослідженнях українських науковців-медіапедагогів: І. Бабенко-Єршова (преса і телебачення), Р. Бужиков (Інтернет), Р. Бужикова, Ю. Горун (Інтернет), І. Гуріненко (преса, телебачення, Інтернет), Н. Духаніна (Інтернет), Ю. Казаков (преса, телебачення), І. Костюхіна (телебачення), І. Наумук (Інтернет), А. Онкович (преса), І. Сахневич (преса, кіно), Н. Шубенко (телебачення), О. Янишин (преса) та ін. Це давало можливість предбачити, що використання засобів медіаосвітніх технологій сприятиме ефективнішому розвитку комунікативних умінь майбутніх фахівців.

На часі постало створення спецкурсів з медіаосвіти для окремих спеціальностей. Перший такий експериментальний спецкурс свого часу було успішно впроваджено на кафедрі видавничої справи і редагування НТУ України «КПІ» [17]. Практика його викладання привела до усвідомлення, що у вищій школі слід вести мову не просто про медіаосвіту, а про професійно орієнтовану, тобто таку, що орієнтована на студентів певного фаху. Результати дипломних досліджень випускників кафедри склали монографію «Медіакомпетентність фахівця» [18]. В освітній процес вищої школи проваджувалися різні спецкурси медіаосвітньої проблематики [19]

Інна Чемерис, Інна Сахневич, Артем Онкович і Ганна Морозова стали авторами перших навчальних посібників з медіаосвіти для студентів-журналістів, інженерів нафтогазової промисловості й педагогів. Навчальний посібник Інни Чемерис "What's News? English for Journalists" (Черкаси, 2005) [20] – містив фахову журналістську термінологію, опис провідних видань Великобританії, приклади текстів про Україні в англomовній пресі. У Практикумі для самостійного оволодіння основами медіа компетентності (Івано-Франківськ, 2010) Інни Сахневич [21] містилися методичні вказівки та завдання для студентів I–IV курсів технічних спеціальностей нафтогазового профілю. У посібнику «Уроки «Рідної школи»» через медіаосвітній потенціал часопису української діаспори США «Рідна школа» (гол. ред.Є.В.Федоренко) розглядалися історія і актуальна діяльність Шкільної ради Америки, яка впродовж кількох десятиріч скеровувала українознавчу освіту на американському континенті [22].

Аналіз досліджень із розвитку комунікативних умінь фахівців різних галузей, проведений аспіранткою Інституту вищої освіти НПН України і водночас викладачем Миколаївського інституту права (Миколаїв, Україна) О.В.Каліцевою [23–24], засвідчив необхідність виокремити загальні та спеціальні комунікативні вміння. Вочевидь, що загальні–притаманні фахівцям різних галузей, а спеціальні залежать від специфіки діяльності в окремій галузі. Для визначення останніх деякі науковці пропонують термін фахові комунікативні вміння. На думку дослідниці, комунікативні вміння фахівця–це засвоєний спосіб виконання дій, який базується на здатності до застосування знань і розуміння з метою виконання завдань, пов'язаних із пошуком, опрацюванням і передаванням інформації, взаємодією з колегами та експертами з інших галузей знань у рамках професійної комінкації

Виклад основного матеріалу. Спецкурси з медіаосвіти пропонувалися в різних навчальних закладах. Це, зокрема, представлено у згаданих вище збірнику програм і колективній монографії . Проте розвиток медіадидактики вищої школи збагачувався новітніми технологіями, термінами, поняттями [25-30]. Все більшою поставала потреба узагальнити ці теоретичні напрацювання, базовані на досвіді практиків. До дидактичних умов належать: визначення ефективних напрямів, способів та підходів щодо застосування медіаосвітніх технологій у професійній підготовці; виокремлення основного змісту і структури медіаосвітніх технологій з метою їх ефективного застосування; пошук основних видів медіаосвітніх засобів і технологій та обґрунтування важливості їх використання у професійній підготовці. Зокрема. спеці-

алізований навчальний курс „Основи медіакультури” Н.Духаніної полягає у вивченні магістрантами історії, теорій та технологій медіа й медіаосвіти, медіакультури як ефективного інструменту формування культури спілкування з медіа, розвитку висококваліфікованої, творчої особистості, готової самостійно здобувати нові знання протягом життя, швидко реагувати та адаптуватись до змін в інформаційно-насиченому середовищі. Значна увага у спецкурсі приділяється практичній і творчій діяльності магістрантів. Спецкурсом передбачено лекційні, семінарські та практичні заняття, зокрема: імітаційні, аналітичні, театралізовано-ситуативні, науково-технічні. Медіаосвітні заняття проектується з урахуванням варіативності, інтерактивності, імпровізації, творчості; ґрунтуються на діалогічній формі викладання. [31].

Подібні дослідження давали можливість передбачити, що використання засобів медіаосвітніх технологій сприятиме ефективнішому розвитку комунікативних умінь майбутніх фахівців. О.В.Каліцева відзначала, що нині у педагогіці вищої школи домінують погляди, згідно з якими складність мети і завдань підготовки фахівців викликає необхідність кардинальних змін у освітньому процесі, приведення всіх його компонентів у відповідність до нових умов професійної діяльності. Дослідниця першою серед науковців зосередилась на критерії визначення сформованості комунікативних умінь студентів-правників й зазначала, що використання медіаосвіти, основною метою якої є розвиток особистісного критичного мислення, медіаграмотності, медіакомпетентності, у професійній підготовці юристів має стати бажаною якістю для вдосконалення майбутньої підготовки фахівців права. «Слід зазначити, що тема використання та ролі медіаосвітніх технологій у підготовці юристів досі не розвинена достатньо, тому виникає потреба у подальших теоретичних і практичних дослідженнях, створенні медіаосвітніх програм, проекти, методичних комплектів» [32].

Аналіз сучасного стану якості правничої освіти, проведений нею, свідчив про необхідність змін у цій сфері. Одним із шляхів покращення цієї якості стало впровадження компетентнісного підходу в освітній процес вищих навчальних закладів, які готують юристів. З оперттям на перелік ключових компетентностей, запропонованих Радою Європи, дослідники визначалися з основними фаховими вміннями, що забезпечували формування цих компетентностей у майбутніх правників. Це обумовлювало пошук та впровадження нових інтерактивних педагогічних технологій для формування та розвитку бажаних умінь. Значний потенціал у цьому напрямку мають медіаосвітні технології, що наразі є доволі актуальними.

Останнім часом у різних навчальних закладах почали викладатися спецкурси з професійно орієнтованої медіаосвіти. Одним із перших став приватний вищий навчальний заклад «Київський медичний університет», де цей курс викладається вітчизняним (українською мовою) й іноземним (англійською мовою) студентам [33–36]. Досвід столичного вишу зацікавив медіадидактів в інших вишах України й не тільки [37, 38]. Зокрема, два спецкурси – для майбутніх медіа працівників і правників – запропоновано студентам університеті Гурама Таварткіладзе (Тбілісі, Грузія) [39, 40].

Термін «професійно-орієнтована медіаосвіта», який в освітній простір вперше запровадили українські дослідники, нині збагачується новим змістом. Цьому сприяє впровадження однойменного спецкурсу, який легко трансформується під фахові потреби навчального закладу певного спрямування. Структура спецкурсу зберігається, проте його наповнення різниться, адже у процесі навчання використовуються медіапродукти фахового спрямування.

На Другій Європейській конференції з інформаційної грамотності, ESIL 2014 (Хорватія), Олена Каліцева у доповіді «Використання медіаосвіти у професійній підготовці юристів» [41] свідчила, що сучасні вчені наголошують на необхідності розвитку медіа та інформаційної грамотності в суспільстві знань. Це ситуація обумовлює принципово нові вимоги до підготовки фахівців у різних сферах і зокрема в законодавчій. Незважаючи на цілі, які полягають у ґрунтовній підготовці нового покоління до анактивного життя в стрімкому розвитку інформаційно-технологічного суспільства, питання використання засобів масової інформації є, на її думку, недостатньо розкритим в освітньому середовищі юридичних закладів вищої освіти.

Тенденції розвитку сучасної вищої освіти в Україні нерозривно пов'язані з поширеним впровадження процесу навчання та різноманітних форм активного навчання. Такі зміни в освіті вимагають вдосконалення базової підготовки спеціалістів.

Медіаграмотність / медіакомпетентність, яку люди здобувають під час медіаосвіти, сприяють активному використанню можливості, які надають телевізійний інформаційний простір, ЗМІ та Інтернет. Це також сприяє кращому розумінню мови медіакультури. Навчання такої людини не може відбуватися лише в межах традиційне навчання. Бути активним споживачем інформації означає, що медіакомпетентність, безумовно, необхідна вимога до спеціаліста в галузі права.

Медіаосвітні технології стають засобом розуміння призначення медіапродуктів, які створюють а значний вплив на суспільство. Одним

із напрямів такого впливу є можливість формування правової культури громадян і водночас контролювати його рівень. Таким чином, в Україні активно розвиваються юридичні клініки та забезпечення рекомендується їх взаємодія із засобами масової інформації. Ця тенденція буде продуктивною лише до тих пір, поки майбутні спеціалісти у сфері права досягти високого рівня медіа культури [41].

Отже, як підсумок наших занурень у проблему, пропонуємо тематичний план спецкурсу «Професійно орієнтована медіаосвіта» для розвитку фахової компетентності майбутніх працівників у сфері юриспруденції.

Ми пропонуємо тематичний план спецкурсу «**Професійно орієнтована медіаосвіта**» для розвитку фахової компетентності майбутніх працівників у сфері юриспруденції.

СПЕЦКУРС «ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНА МЕДІАОСВІТА» У РОЗВИТКУ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВНИЧОЇ ГАЛУЗІ

№ заняття	Тематика занять
.	Заняття 1 Вступ: предмет, мета і завдання курсу. Термінології медіа й медіаосвіти. Вектори розвитку сучасної медіаосвіти: журналістський (медійний), педагогічний, професійно орієнтований. Теорії медіаосвіти. Ключові поняття.
2.	Основні етапи розвитку медіаосвіти в світі та перспективи її розвитку. Медіа та освіта. Основні етапи розвитку медіаосвіти. Технології медіаосвіти та їхній взаємозв'язок.
3.	Практичне завдання: Представити книжкове видання з проблем медіаосвіти. (Можна скористатися послугами Інтернет). Віднайти в мережі Інтернет сайти медіаосвітньої тематики. Виокремити на цих сайтах тексти, в котрих ідеться про поняття й терміни медіаосвіти. Записати 7 ключових визначень із вказівкою адреси сайту.
4.	Медіаосвіта – засіб розвитку критичного мислення як однієї з фахових компетентностей. Критичне мислення в пошуку нових шляхів вирішення юридичних проблем. Завдання для моделювання ситуації з практики розвитку критичного мислення як однієї з фахових компетентностей юриста.
5.	Основи медіакомпетентності. Розвиток професійної компетентності засобами медіаосвіти. «Старі», «нові» й «новітні» медіа. Поняття «медіапродукт».
6.	Видавнича діяльність освітніх, наукових та видавничих установ юридичної галузі : медіаосвітній погляд.
7.	Фахові видання як актуальні навчальні посібники. Науково-

	<p>методичні видання фахової спрямованості як актуальні навчальні посібники.</p> <p>Медіадидактика та її складники. ПРЕСОДИДАКТИКА, Теледидактика. Радіодидактика. Творення «самодіяльних» ЗМІ як один із напрямків медіаосвіти</p>
8.	<p>Медіаосвітні технології. Кінодидактика, мультимедіа-дидактика, інтернет-дидактика. Інтернет-дидатика та її складники (вікідидактика, сайтодидактика, блогодидактика, вебінародидактика) тощо.</p>
9.	<p>Навчальні і наукові фільми про фахівців правничої сфери – через критичне мислення майбутнього фахівця. КІНОДИДАКТИКА.</p>
10.	<p>Юриспруденція в англійській, латинській, грузинській Вікіпедіях. ВІКІДИДАКТИКА. Практичне заняття: Опрацюйте вебінар з написання і творення статей до Вікіпедії. Підготуйте статтю, якої нема в Грузинській Вікіпедії. Завантажте цю статтю в Грузвікі.</p>
11.	<p>Завдання для моделювання ситуації з практики медіаосвіти. Ознайомтесь з періодичними виданнями юридичного спрямування. Представте на занятті одне з них .</p> <p>Медіадидактика та її складники (на прикладі «нових» і «новітніх» медіа – інтернет-дидактика, сайтодидактика, блогодидактика, вікідидактика, вебінародидактика, мультимедіадидактика та ін.). Розглядаємо і представляємо фахові інтернет-джерела.</p>
12.	<p>БЛОГОДИДАКТИКА. Сайти і блоги юридичного спрямування в соціальній мережі та їхня медіаосвітня функція. Сайто- і блогодидактика.</p> <p>Підготуйте виступ про блогерів, котрі пишуть на теми права, з позицій критичного мислення.</p>
13.	<p>Професійно орієнтована медіаосвіта майбутнього юриста.. Джерела, складники, перспективи.</p> <p>ВЕБІНАРОДИДАКТИКА. Роль вебінарів з фаху у професійному становленні майбутнього фахівця.</p>
14.	<p>Галузеві бібліотеки та музеї, їхня медіаосвітня діяльність. Бібліотеки та музеї он-лайн. БІБЛЮДИДАКТИКА. Музеї з фаху в інтернет-мережі. МУЗЕСДИДАКТИКА.</p>
15.	<p>Конференція як медіаосвітня технологія.</p> <p>Комплексне завдання „Технології журналістського вектору розвитку медіаосвіти: створюю власний медіапроект”. Захист рефератів за тематикою курсу (підсумковий реферат з курсу «Професійно-орієнтована медіаосвіта» або медіапродукт, створений вами, з проблематики юридичної галузі)</p>

У співпраці зі ЗМІ в рамках навчального процесу університету передбачається така взаємодія, як і в майбутній професійній діяльності юристів, оскільки ще одним напрямком діяльності майбутніх фахів-

ців у галузі права є реформувати законодавство, що регулює діяльність ЗМІ.

Виходячи з вищевикладеного, можна стверджувати, що використання медіаосвіти, основною метою якої є розвиток особистісного критичного мислення, медіаграмотності, медіакомпетентності, у професійній підготовці юристів, має стати бажаним чинником вдосконалення майбутньої підготовки фахівців права.

Масовокомунікаційні джерела розглядаються як додаткові резерви для опанування фаховими знаннями. Медіадидактичні терміни, присутні у тематиці занять, досить потужно представлені в сучасному освітньому інформаційному просторі. Прийшов час не просто використовувати медіазасоби у навчальному процесі, а вести мову про виокремлення професійно орієнтованого спецкурсу.

Висновки.

1. Впровадження медіаосвіти до фахової підготовки є актуальним завданням педагогіки вищої школи на шляху побудови єдиного європейського освітнього простору. В цьому плані на часі створення спецкурсів з медіаосвіти для окремих спеціальностей за всіма освітніми напрямками.

2. Розроблений спецкурс з професійно орієнтованої медіаосвіти у розвитку фахової компетентності майбутніх фахівців правничої сфери є важливим чинником підвищення рівня навчального процесу. При цьому його можна легко переорієнтувати на актуальну проблематику майбутнього фаху і використовувати у системі вищої освіти.

3. Спецкурси з професійно орієнтованої медіаосвіти посядуть гідне місце у сучасній профільній освіті.

Література References:

1. Recommendations Addressed to the United Nations Educational Scientific and Cultural Organization UNESCO. In Education for the Media and the Digital Age. Vienna: UNESCO, 1999.

2. Онкович Ганна. Медіа- та інформаційна грамотність у сучасній вищій освіті України / Г. В. Онкович // Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. – № 1 (Дод. 1). – [Темат. вип.] : Наука і вища освіта. – Київ, 2014. – С. 85–87.

3. Онкович Г. В. Використання інтегрованого простору знань у навчальному процесі засобами медіаосвіти / Г. В. Онкович // Вища освіта України. – 2009. – № 2. – Додаток 1. – Тем. вип. «Наука і вища освіта в Україні: міра інтеграції». – С.166–172

4. Онкович Г.В. Медіакомпетентність – фахова якість сучасного випускника вищої школи // Проблеми освіти, 2014. – Т. 78. – № 1. – С. 205–211.

5. Biletsky, V., Onkovych, H. & Yanyshyn, O. (2019) Media education technologies in developing students professional competence // Scientific Journal WEST–EAST. Vol 2/2 N1 (October, 2019). p. 110–114.

6. Онкович А.В., Онкович А.Д. Media didactics as a way to comprehend professionally-oriented terminological systems // International Scientific-Pedagogical Organization of Philologists (ISPOP): Журнал “WEST–EAST”, March, 2020 / 1. – Том 3. – С. 38–46.

7. Онкович Г.В. Медіаосвітні технології і компетентнісний підхід / Онкович Г.В. – Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій колі України: матеріали методологічного семінару. – К.: Педагогічна думка, 2009. – С. 206 – 217.

8 Білецький В.С., Онкович Г.В. Розвиток медіакомпетентності як сучасна педагогічна стратегія // Мова і культура : Науковий журнал, 2019, вип. 196 (Вип. 22.), 294 – 302.

9. Ганна Онкович. Професійно-орієнтована медіаосвіта у вищій школі / Г. В. Онкович // Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. / Ін-т вищ. освіти НАПН України. – Київ, 2014. – № 2 (53). – С. 80–87

10. Онкович Г.В. Проблематика медіаосвіти на сторінках часопису «Вища освіта України» (до 20-річчя часопису «Вища освіта України») // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Українська освіта аксіологія європейського вибору». 21 жовтня, 2021 р. – С. 292–300.

11. Ganna Onkovich. Media Didactics in Higher Education: Oriented Media Education // European Conference on Information Literacy, Istanbul (Turkey) October 22–25, 2013 : abstracts / Editors: Serap Kurbanoglu, Esther Grassian, Diane Mizrachi, Ralph Catts, Sumeyye Akca, Sonja Spiranec. – Ankara : Hacettepe University Department of Information Management, 2013. – P. 101.

12. Ганна Онкович. Медіадидактика вищої школи: український досвід / Ганна Онкович // Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. / Ін-т вищ освіти НАПН України. – Київ, 2013. – № 1. – С. 23–29.

13. Онкович Г.В. Медіадидактика вищої школи у розвитку професійних компетентностей майбутніх фахівців // Український інформаційний простір, 2020. – 1(5). – С.179–196.

14. Онкович Г.В. Розвиток медіадидактики вищої школи: український досвід // Обрії друкарства, 2020. – № 1(8). – С. 130–150.

15ЮНЕСКО

<https://www.unesco.org/sites/default/files/medias/files/2022/02/>

Global%20S.tandards%20for%20Media%20and%20Information%20Literacy%20Curricula%20Development%20Guidelines_EN.pdf

16. ЮНЕСКО опублікувала п'ять принципів медійної та інформаційної грамотності. <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/18453/2017-02-24-yunesko-opublikovala-pyat-pryntsypiv-mediynoi-ta-informatsiynoi-gramotnosti/>

17. Медіаосвіта: експериментальна програма базового навчального курсу / Г. В. Онкович // Медіадидактика вищої школи : програми спецкурсів /; за наук. ред. Г. В. Онкович ; НАПН України, Ін-т вищ. освіти. – Київ : Логос, 2013. – С. 15–52.

18. Медіакомпетентність фахівця : кол. монографія / Г. В. Онкович, Ю. М. Горун, В. О. Кравчук, Н. О. Литвин, І. В. Костюхіна, К. А. Нагорна ; за наук. ред. Г. В. Онкович ; НАПН України, Ін-т вищ. освіти.–Київ : Логос 2013.–286 с.

19. Медіадидактика вищої школи: програми спецкурсів / Ганна Володимирівна Онкович, Катерина Євгенівна Балабанова, Інна Юріївна Гуріненко, Наталя Мар'янівна Духаніна, Артем Дмитрович Онкович, Інна Андріївна Сахневич, Ольга Каролівна Янишин ; за наук. ред. Г. В. Онкович ; НАПН України, Ін-т вищ. освіти. – Київ : Логос, 2013. – 195 с.

20. Сахневич І. А. Практикум для самостійного оволодіння основами медіа-компетентності для студентів I–IV курсів технічних спеціальностей / І. А. Сахневич ; [за заг. ред. Г. В. Онкович]. – Івано-Франківськ : Сімик, 2011. – 118 с.

21. Чемерис І.М. "What's News? English for Journalists": навчальний посібник. – Черкаси, 2005, 2013.

22. Уроки «Рідної школи» : навч. посіб. / Г. В. Онкович, А. Д. Онкович, А. В. Морозова ;. – 199 с. : іл. 23. Каліцева О.В. Процес фахової підготовки юристів як педагогічна проблема // Издательский дом Гельветика. Молодий вчений, 2016. – № 8. – С. 337–341

24. Каліцева О.В. Критерії визначення сформованості комунікативних умінь студентів-правників // Наукове товариство «Наука та знання». Соціально-гуманітарний вісник: зб. наук. пр., 2017. – № 17. – С.38–42.

25. Онкович Г.В. Медіаосвіта в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку // Нові технології навчання. – № 62. М-ли другого Міжнародного семінару „Навчально-виховне середовище та моральність у XXI столітті” / Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. – Київ – Вінниця, 2010. С.89 – 92.

26. Духаніна Н.М. Критичне мислення: технології розвитку / Н.М. Духаніна // Вища освіта України. – 2009. – № 3. –Додаток.– С. 506–513.

27. Онкович Г.В., Адамія З.К., Онкович А.Д., Боголюбова М.М., Ляліна О.О. Нове в медіаосвіті: вебінародидактика // Сучасні аспекти науки: II-ий том колективної монографії / за ред. Є.О. Романенка, І.В. Жукової. □ Київ; Братислава: ФОП КАНДИБА Т.П., 2020. 223 с.– С.172–189.

28. Онкович Г.В., Білецький В. С., Онкович А. Д. Вікідидактика в соціальній мережі Фейсбук // Innovations and prospects of world science: Proceedings of I International Scientific and Practical Conference Vancouver, Canada 8–10 September 2021. Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2021. 408 p.– С. 211–221.

29. Сахневич І.А. Застосування сайто- і блогодидактики у вивченні англійської мови професійного спрямування у ВТЗО (на прикладі спеціальності "Геологія")/ІА. Сахневич/ – Всеукраїнський науково-практичний журнал "Директор школи, ліцею, гімназії": зб. наук. праць. – Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – №6. – Кн. 2 – Т. III (81). – К.: Гнозис, 2018. – С. 326–336.

30. Новітні освітні технології сучасної медіадидактики : монографія / Г. В. Онкович, В. В. Агаркова, М. М. Боголюбова, О. М. Ляліна, А. Д. Онкович, Л.В. Редько-Шпак, Н. М. Флегонтова; За наук. ред. д. п. н., проф. Г. В. Онкович. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. – 156 с.

31. Духаніна Н.М. Педагогічні умови застосування медіаосвітніх технологій у підготовці магістрів комп'ютерних наук». – К., 2011 р.: автореф. дис ... канд. пед. наук : 13.00.04 /Духаніна Нталія Марянівна; В.о. Ін-т вищої освіти НАПН України.– К. : [б.в.], 2011.– 20 с..

32. Каліцева, О. В. Застосування медіаосвітніх технологій у процесі навчання професійного мовлення майбутніх юристів / О. В. Каліцева // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка / гол. ред. Г. Терещук. – Тернопіль: ТНПУ, 2013. – № 3. – С. 143–147.

33. Онкович Г.В., Онкович А.Д., Ляліна О.О. Спецкурс «Професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності майбутніх працівників у системі охорони здоров'я //The 11th International scientific and practical conference “Science, innovations and education: problems and prospects” (June 1–3, 2022) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022. 819 p. – P. 522 – 530 ISBN 978-4-9783419-3-8.

34. Онкович Г.В., Онкович А. Д., Флегонтова Н.М., Ляліна О.О. Спецкурс «Професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності: з досвіду викладання // Актуальні пріоритети сучасної науки, освіти та практики. Матеріали XXI Міжнародної науково-практичної конференції. Париж Франція. 2022. – С. 555–562. URL:

<https://isg-konf.com/actual-priorities-of-modern-science-education-and-practice-two/> Доступно за адресою: DOI: 10.46299/ISG.2022.1.21

35. Онкович Г.В., Онкович А.Д., Корж М.О. Спецкурс «професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності: з досвіду впровадження // *Multidisciplinary academic notes. Science research and practice. Proceedings of the XXIV International Scientific and Practical Conference. Madrid, Spain. 2022. Pp. – 394–404. DOI: 10.46299/ISG.2022.1.24*

36. Онкович Г.В., Онкович А.Д. Професійно орієнтована медіаосвіта: студентський поступ // *Modern research in world science. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Lviv, Ukraine. 2022. Pp. 563–570.*

37. Білецький Володимир, Онкович Ганна. Елементи професійно орієнтованої медіаосвіти у розвитку фахової компетентності студентів спеціальності «Нафтогазова інженерія» // *Theoretical foundations of pedagogy and education: collective monograph / Kazachiner O., Boychuk Y., Halii A. – etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2022. 602 p. Available at : DOI – 10.46299/ISG.2022.MONO.PED.2 URL: <https://isg-konf.com/theoretical-foundations-of-pedagogy-and-education-2/>. – С.309–313.*

38. Білецький В.С., Онкович Г.В. Спецкурс «Професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності майбутніх бакалаврів та магістрів інженерних спеціальностей в галузі автоматички // July 15, 2022; Berlin, Germany. II International Scientific and Theoretical Conference «Features of the development of modern science in the pandemic’s era»

DOI:<https://doi.org/10.36074/scientia-15.07.2022>

39. Програма міжнародної науково-практичної конференції "Глобалізація, міжнародне право та сучасні виклики". Hanna Onkovych – Ukraine та Zoia Adamia – Georgia). "Спеціальний курс "Професійно орієнтована медіаосвіта" в розвитку професійної компетентності майбутніх юристів". – С.7.

40. Адамія З. Онкович Г., Онкович А. Спецкурс «професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності майбутніх працівників медіасфери (проект для грузинського вишу) // *Scientific foundations of pedagogy and education: collective monograph / Adamia Z., Onkovych H., Onkovych A. – etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2022. 301 p. – Pp. 7–20.*

41. Adamia Zoia, Onkovych Hanna, Biletsky Vladimir, Onkovych Artem. SPECIAL COURSE “PROFESSIONALLY ORIENTED MEDIA EDUCATION” IN THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE EMPLOYEES IN THE LEGAL SPHERE.

XXXI International Scientific and Practical Conference «Modern innovations and promising ways of development of culture and science», 09-12 August 2022, Boston, USA. P. 150-160. DOI – 10.46299/ISG.2022.1.31

42. Olena Kalitseva. Use of Media Education in Lawyers Professional Training // The Second European Conference on Information Literacy, October 20th–23rd, 2014, Dubrovnik, Croatia: Abstracts. <http://www.ecil2014.org>. Publisher: University of Zagreb Department of Information and Communication Sciences. <http://www.ffzg.unizg.hr/> – P.162

43. Профіль «Медіаосвіта» https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=search_authors&hl=ru&mauthors=label:%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0

SPECIAL COURSE “PROFESSIONALLY ORIENTED MEDIA EDUCATION” IN THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE EMPLOYEES IN THE LEGAL SPHERE

Hanna Onkovich

Doctor of Education, Professor Kyiv Medical University (Kyiv, Ukraine)

onkan@ukr.net

Volodymyr Biletsky

Doctor of Technical Sciences, Professor National Technical University "Kharkov Polytechnic Institute" (Kharkov, Ukraine)

- ukcdb@i.ua

Zoia Adamia

Doctor of Philology, Professor Tskhum-Abkhazian Academy of Sciences Guram Tavartkiladze Tbilisi Teaching University (Tbilisi, Georgia)

- a.zoia777@gmail.com

Artem Onkovich

Candidate of Pedagogical Sciences Associate Professor Kyiv National University of Culture and Arts (Kyiv, Ukraine)

ioj@ukr.net

Vitaly Biletskyi

Candidate of Philosophical Sciences, associate professor Donetsk National University (Donetsk, Vinnytsia, Ukraine)

e-mail: biletsk750@gmail.com

It is hard to imagine the modern educational process without the use of Internet sources. We have repeatedly noted that media and information literacy has become a key attribute of professionalism . It is successfully developing thanks to media-educational technologies. They are united by the relatively new concept of media didactics, which is successfully developing in different aspects and at different levels of media pedagogy in the media education mainstream Media

pedagogy is the newest branch of pedagogy. In terms of functionality - a direction that combines pedagogical technology, develops the theory of education, training and education, justifies the content, determines the laws, goals, forms and methods of education through the media and consists of certain systems of ways or actions - knowledge technologies, develops skills of critical thinking. Media-educational technology is the process of all possible actions, methods, methods of building educational activities with the involvement of media-educational means to form media culture of the student (future specialist) at the level of media literacy, media competence and media awareness.

The concept of "professionally oriented media education" first appeared in the publications of the "Higher Education of Ukraine". . Subsequently, it, like some other recent terms and concepts, became a component of the concept of "media didactics", which very quickly became an "umbrella" .

UNESCO International Organization has published the main points of its five proposed rules on media and information literacy. In these documents, UNESCO tries to combine media and information literacy (Laws of Media and Information Literacy, MIL) by highlighting common concepts for both spheres. The organization also positions these two areas as a combination of knowledge and skills needed by modern societies around the world. "Citizens need to understand the functions of media and other information sources, critically evaluate their content, and make informed decisions, both as users and producers of media content and information," explained the organization. The MIL rules cover all types of media and other sources of information - libraries, archives, museums and the internet, regardless of the technology used.

The analysis of the current state of the quality of legal education carried out by them indicated the need for changes in this sphere. One of the ways to improve this quality was to introduce a competence-based approach in the educational process of higher education institutions that train lawyers. Based on the list of key competences proposed by the Council of Europe, the researchers identified the main professional skills that would ensure the formation of these competences in future lawmakers. This has determined the search and implementation of new interactive pedagogical technologies for the formation and development of desirable skills. Significant potential in this direction is media-educational technologies, which are now quite relevant.

It should be noted that the topic of the use and role of media-educational technologies in the training of lawyers is still not sufficiently developed, so there is a need for further theoretical and practical research, the creation of media-educational programs, projects, teaching kits. The introduction of media education to professional training is an urgent task of higher school pedagogy on the way to building a unified European educational space. Therefore, as a result of our immersion in the problem, we propose a thematic plan for a special course on "Professional Media Education" to develop the professional competence of future employees in the field of law.